

Zprávy z obecního úřadu

Vážení spoluobčané,

po zimě pomalu přebírá vládu období plné rozkvětu a nových začátků. Pro nás to znamená čas, kdy vám přineseme nové informace o chodu naší obce.

Hospodaření obce

Zastupitelstvem obce byl schválen rozpočet na rok 2020, který předpokládá příjem do obecní pokladny 12 525 200 Kč. Se zapojením nasporené částky z minulých let, která činí 14 857 800 Kč, budeme v letošním roce disponovat částkou 27 383 000 Kč. Rozpočet obce je schválen jako vyrovnaný, a tak plánované výdaje pro rok 2020 jsou 27 383 000 Kč. Převážná část těchto financí poputuje na dostavbu a vybavení mateřské školky. Rozpočet pro tento účel počítá s částkou cca 19 000 000 Kč. Další výdaje budou směřovány na chod obecního úřadu, opravu komunikací, podporu spolků v obci a na ostatní běžnou činnost. Podrobnosti o rozpočtu naleznete webových na stránkách obce.

Starý obecní úřad – pekárna

Starý obecní úřad už nezeje prázdnotou. Podařilo se nám zajistit nájemce na několik let dopředu.

V současné době probíhají rozsáhlé stavební úpravy, které jsou ve finanční režii nájemce. Stavební práce postupují v rychlém tempu a vše spěje k tomu, aby koncem měsíce února mohla proběhnout kolaudace. V době, kdy si pročítáte tento zpravodaj, je tedy možné, že jste již ochutnali čerstvé rohlíčky, které jsou obzvláště vypečené... Doufáme, že se novému nájemci u nás bude dařit a vám chutnat.

Stavba plná stresu

Ano, jedná se o stavbu nové mateřské školy. Už nevíme, jestli plakat, nebo se ze zoufalství začít smát. Bohužel místo radosti, že stavíme novou školku, nám je spíše do pláče, protože stavba je velkou psychickou zátěží pro neustálé komplikace. Přestože se nám mnoho problémů při hrubé stavbě již podařilo vyřešit, přicházejí nové a nové. Většina vznikla v důsledku nekvalitně vypracované projektové dokumentace, ve které je mnoho chyb a nedostatků. K tomuto nemuselo dojít, kdyby pan bývalý starosta uposlechl pokynů zastupitelstva, které mu uložilo zajistit, aby již od počátku projektant Ing. Bíško spolupracoval se stavebním dozorem Ing. Minářem.

Bohužel se tak nestalo a nám nyní nezbyvá než

vynakládat velké úsilí a čas, aby se nám stavbu podařilo dovést do úspěšného konce. Je to o to těžší, že projektant není ochoten plně spolupracovat při řešení a odstraňování vad a nedostatků. Spíše by se dalo říci, že jeho iniciativa je na bodu mrazu. Nejenže ani po opakovaných urgencích nemá potřebu dané požadavky řešit, navíc se se cítí dotčeně, že na něho všichni nasazujeme.

Naštěstí jsme měli šťastnou ruku při výběru dodavatelské stavební firmy a stavebního dozoru, kteří se nad rámec svých smluvně dohodnutých povinností snaží stavbu hnát dopředu a realizovat tak, aby technicky odpovídala dnešní moderní době. Zároveň řešíme i vybudování nových dětských hřišť – pro MŠ bude za místní prodejnou a pro ZŠ na zahradě před školou.

Všichni, kteří máme zájem na dokončení stavby, se snažíme, abychom stihli v září přivítat děti v nových prostorách. Víme, že termín je šibeniční, a počítáme i s variantou, že některé záležitosti budeme doladovat za provozu.

Co se starou školkou

Stojíme před nutností rozhodnout, jak naložíme s budovou staré školky, až dostavíme školku novou a děti se budou moci přestěhovat. O danou nemovitost i přilehlou zahradu projevila zájem firma HOLD s.r.o., která logicky má o nemovitosti zájem, neboť s těmi jejími tvoří celek. Budova není v dobrém technickém stavu a obec by do ní musela investovat nemalé finanční prostředky. U zahrady je to jiné, ta by se obci nadále hodila, protože škola projevila zájem o venkovní učebnu. Nyní se tedy obec snaží k tomuto účelu sehnat jiný pozemek.

Probíhají jednání o směně pozemků tak, abychom mohli vyhovět všem.

Určitě se nechceme zbavovat obecního majetku, ale po zkušenostech se starým obecním úřadem a s vědomím, v jakém stavu je budova staré školky, je pro nás prodej této nemovitosti dobrou volbou. Jakmile se naskytne příležitost, chtěli bychom takto získané finanční prostředky použít pro nákup vhodnější nemovitosti, abychom obecní majetek vrátili na určitou hodnotu.

Kostlivci ve skříni

Rádi bychom se zabývali novými projekty a staré ukončovali, ale v případě komunikací v tzv. třetí ulici (u trati) a tzv. vnitrobloku, to není možné. Ani jednu ze zmiňovaných staveb se nám doposud nepodařilo zkolaudovat a stávají se z nich kostlivci ve skříni bývalého pana starosty. Bývalý pan starosta sám od sebe původní, stavebním úřadem schválené projektové dokumentace nechal projektantem měnit, aniž by o těchto změnách uvědomil příslušný stavební úřad či vyžádal nová stanoviska dotčených orgánů (odboru dopravy a policie), a ač se tomu nechce věřit, takto změněné projektové dokumentace skutečně nechal jen tak ležet ve skříni.

Hlavním problémem třetí ulice je skutečnost, že tato komunikace byla projektována a vybudována pro zónu 30, přičemž součástí této komunikace jsou (a pro kolaudaci musí být) dle projektové dokumentace zpomalovací prvky (polštáře). Z jakého důvodu bývalý pan starosta takto jednal a vybudování zpomalovacích prvků zrušil, se můžeme jen domnívat, na naše dotazy krčí rameny.

Z důvodu neschválených změn na nově vybudované komunikaci ve vnitrobloku jsme byli nuceni zadat u projektanta přepracování projektové dokumentace tak, aby odpovídala skutečnému stavu, a uvidíme, jak se k tomu dále vyjádří stavební úřad a dotčené orgány. Doufáme, že se nám podaří dát vše do pořádku a že se černé scénáře nenaplní.

Železniční zastávka

V měsíci únoru jsme na základě objednávky obdrželi od firmy Prodin a.s. vyhotovenou studii pro výstavbu nové železniční zastávky. Studie byla vyhodnocena s pozitivním výsledkem. Nyní byla předána Správě železnic Praha, čímž jsme učinili další potřebný krok k vybudování železniční zastávky.

Cesta do Skály

Jsme si vědomi stále se zhoršujícího stavu této komunikace a opětovně se jej snažíme řešit. Projektová dokumentace byla přepracována podle aktuálního stavu a potřeb a již jsme na tuto akci získali potřebné stavební povolení. Rekonstrukce je finančně náročná, a proto byla rozdělena do dvou etap. V současné době jsme znovu podali prostřednictvím MAS Chrudimsko žádost o dotaci na první etapu, tedy část zhruba k první Borovině. Nyní čekáme, zda s žádostí uspějeme. Po dokončení první etapy budeme realizovat etapu druhou, tedy úsek k druhé Borovině. Zároveň je na Státním pozemkovém úřadu podána žádost o rekonstrukci další části předmětné komunikace, a to od druhé Boroviny do Bítovan (tato část by měla být ve finanční režii SPÚ).

Chrudimský obchvat

V letošním roce se naplno rozjedou stavební práce na druhé etapě výstavby chrudimského obchvatu, tj. Vlčnov – Slatiňany. Pro nás to znamená obrnit se velkou trpělivostí, neboť v této souvislosti dojde jak ke zvýšenému provozu stavební techniky, tak i k různým uzavírkám či zjednosměrnění okolních silnic. Dbejte proto zvýšené opatrnosti. O všem se vás budeme snažit předem informovat, abyste mohli počítat s případným zdržením na Vašich cestách do škol a zaměstnání.

V této souvislosti bychom rádi vzpomenuli někdejšího starostu naší obce pana Zdeňka Jeníčka, kterému vděčíme za to, že s vynaložením velkého úsilí dokázal prosadit, aby se plánovaná stavba obchvatu posunula blíže ke Slatiňanům, což jistě přispěje ke zlepšení podmínek bydlení občanů v příslušné okrajové části Orle.

Bezpečnost na přechodu

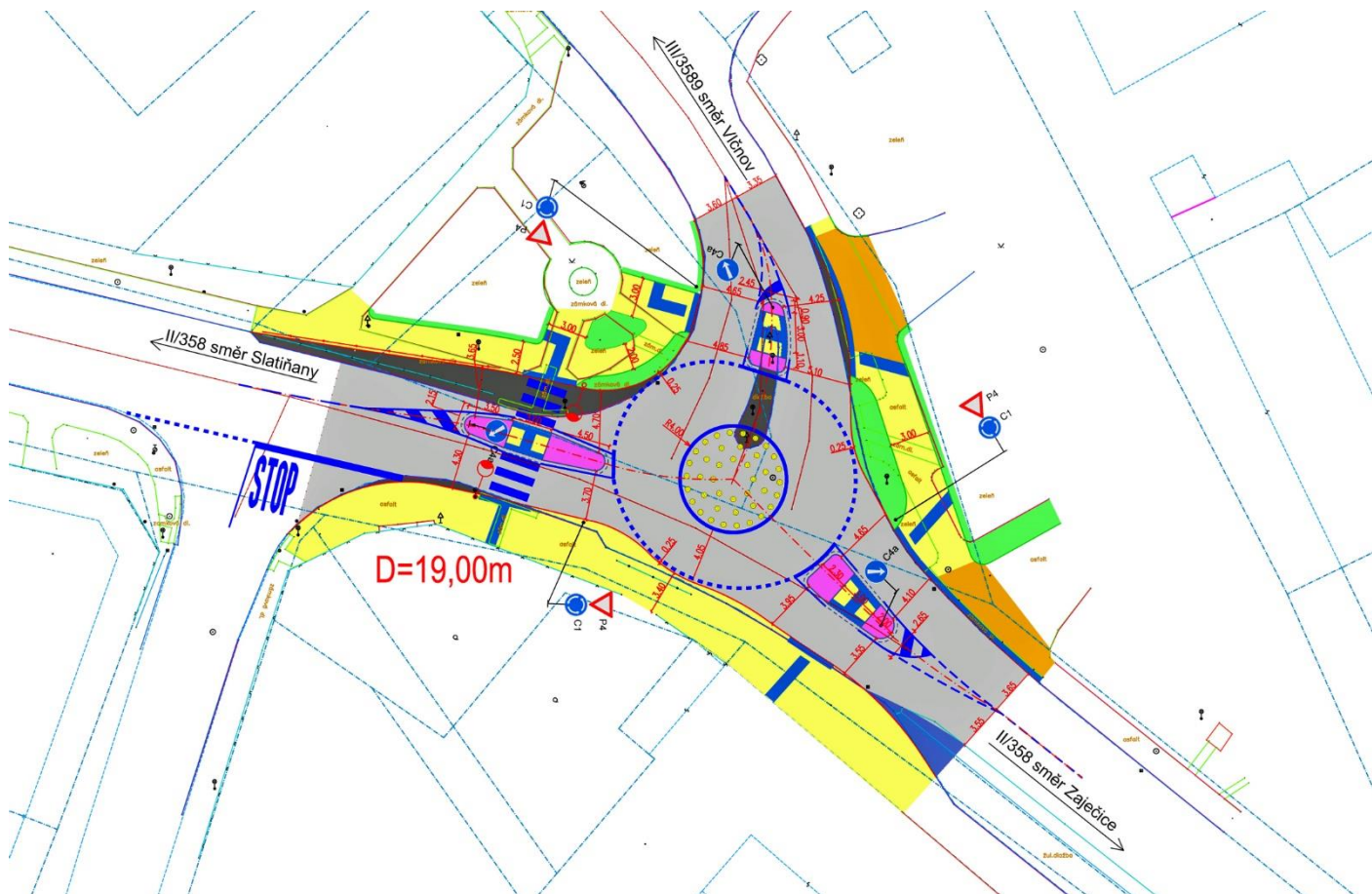
Bezpečnost v obci je pro nás stále prioritou. V nedávné době jsme zajistili, aby ranní přecházení dětí do školy po přechodu pro chodce u základní školy probíhalo pod dohledem odborně proškolené osoby. Navíc byl prostor před tímto přechodem pro chodce nově opatřen vodorovným značením upozorňujícím na děti.

Radary

Jako další krok pro zvýšení bezpečnosti a zklidnění dopravy v obci bychom chtěli pořídit nové radary, které by měřily a zaznamenávaly rychlost projíždějících vozidel pro další využití a které by doplnily stávající informační radary. Pořízení a provozování takovýchto radarů je však velice náročné, a to jak po finanční, tak i po právní stránce. Jednou z variant je, že bychom se za tímto účelem spojili s dalšími obcemi. Vše je zatím ve fázi prvotních jednání.

Kruhová křižovatka

Dalším zklidňujícím prvkem, o kterém jsme již psali dříve, bude výstavba kruhové křižovatky u základní školy. Na tuto křižovatku již máme zpracovanou studii. Samotná výstavba by měla následovat

po dokončení obchvatu v rámci rekonstrukce silnice od základní školy na Slatiňany. K tomuto úseku se bude v současné době zpracovávat projektová dokumentace, do které bychom rádi nechali zapracovat i cyklostezku. Jednání ukáží, zda bude tato naše představa realizovatelná.

Kanalizace

V první polovině tohoto roku by měla být realizována stavba „Dostavba splaškové kanalizace Orel“, která byla nutná v souvislosti s napojením nově vybudované kanalizace ze Zaječic. Do stávající kanalizace v Orli, která je v majetku společnosti VAK Chrudim, a.s., bude nová kanalizace napojena v prostoru u křižovatky před základní školou.

Písemně jsme oslovili společnost VAK Chrudim v obavě, zda kanalizace v Orli za svého současného stavu pojme splašky nejen ze Zaječic, ale i z plánované nové kanalizace z Bítovan, která by se měla napojit na kanalizaci v Zaječicích. Vědomi si plánované přestavby silnice a chodníku vedoucích od základní školy na Slatiňany, navrhli jsme rekonstrukci zde se nacházející kanalizace s odůvodněním, že právě v době přebudování komunikací je

jistě nejvhodnější doba, a to nejen z finančních důvodů, na případnou rekonstrukci zdejšího hlavního kanalizačního řádu. Na toto jsme obdrželi odpověď, že byly provedeny kontroly, podle kterých stav předmětné části kanalizace v Orli, kromě lokálních oprav, nebrání jejímu bezproblémovému provozování a není nutné provádět celkovou rekonstrukci. Nyní nám nezbývá než věřit, že tomu tak skutečně je, neboť jak výše uvedeno, kanalizace je v majetku společnosti VAK Chrudim.

Prodej obecních pozemků

Nadále na základě žádostí občanů pokračují prodeje příplacených obecních pozemků. Tyto prodeje probíhají za podmínek již dříve zastupitelstvem schválených. V případě potřeby vám potřebné informace poskytneme na obecním úřadě.

Pokud by naopak někdo chtěl své pozemky prodat, prosíme, nabídněte je nejdříve obci.

Pomník padlým

Zastupitelstvo obce se rozhodlo vybrat důstojnější místo pro pomník padlým, který v současné době stojí těsně za plotem zahrady základní školy.

Přesunem se zároveň uvolní místo pro vybudování nového školního hřiště. Sto let po svém odhalení v červenci 1920 bude pomník přemístěn na travnatou plochu naproti novému obecnímu úřadu. Zde bude současně vysazena nová zeleň, která napomůže ke zlepšení vzhledu obce.

Ostatní

Dobrou zprávou je, že se nám v nedávné době podařilo vybudovat veřejné osvětlení v Mokřínách, které zde mnoho let chybělo, což jistě přispěje ke zvýšení bezpečnosti a kvality bydlení místních obyvatel. Další novinkou bude instalace lavičky u autobusové zastávky u Brabců, abychom cestujícím zpříjemnili čekání na autobus.

Blíží se konec skládkování

Odpadové hospodářství obce je složitá věc a spousta nového nás ještě čeká i proto, že se připravuje nový zákon o odpadech. Jeho hlavním tématem je konec skládkování a kladení důrazu na třídění recyklovatelných složek v komunálním odpadu. Konec doby skládkování především obcím zvýší poplatky za likvidaci smíšeného komunálního

odpadu, což bude pro občany znamenat i navýšené poplatky za svoz smíšeného komunálního odpadu. Jen na nás záleží, jak se k dané problematice postavíme. Čím více vytrídíme, tím méně pošleme k likvidaci. Po zpracování údajů v roce 2019 víme, kde můžeme ušetřit, a stejně tak, co je potřeba zlepšit. Bohužel nám v současné době nepřeje trh s papírem a kartonem. Momentálně jsme totiž nuceni za tento tříděný odpad platit. Je to způsobeno jednak kůrovcovou kalamitou, kvůli níž se dřevo stalo velmi levnou surovinou, jednak modernizací výrobních linek zpracovatelů, kteří nyní nemají prostory na zpracování.

Využívejme sběrné místo

O odpadech bylo v poslední době napsáno mnoho, připravili jsme i speciální letáček a roznesli ho do každé schránky. Přesto se najdou občané, kteří nevědí, že sběrné místo máme. To přitom zanedlouho oslaví rok svého života. Po jeho zhodnocení můžeme říci, že sběrné místo se stává nedílnou součástí naší obce. Stále je přitom prostor pro zkvalitňování služeb. Pracujeme na něm. Ve sběrném místě je nově postaven přístřešek pro odkládání vysloužilého elektrozařízení, nově byl přistaven kontejner na velké kusy plastového odpadu.

V našem sběrném místě jsme schopni odpady řádně třídít, a proto bychom byli rádi, kdybyste sběrné místo v Orli využívali, samozřejmě s výjimkou nebezpečného odpadu. Dále prosíme občany, kteří využijí sběrný dvůr ve Slatiňanech, aby dbali na řádné třídění druhů odpadů již před samotným zvážením, jelikož obec pak platí za různé druhy odpadů různé ceny. Znovu zde připomínáme, že odpady, které se nevejdou do otvorů ve zvonech, není nutné odkládat vedle zvonů, kde dělají nepořádek a špatnou vizitku obci, ale jsou jednoduše odložitelné v našem sběrném místě, které je otevřeno každou středu od 15.00 do 17.00 hod., nebo kdykoliv po telefonické domluvě.

Sběrná hnízda v obci

Obec je povinna zajistit pro občany možnost

ukládání tříditelných složek odpadu, tzn. papír, karton, plast, sklo, kovy, jedlé oleje a bioodpad, od roku 2021 textil, ale ten již máme. Změnou u sběrných hnízd v katastru obce je to, že se nám podařilo získat nové zvony pro plast a nově také zvony pro kovové obaly. Získali jsme tak další možnost lepšího třídění komunálního odpadu. Protože nám nedopadla prvotní domluva s dopravcem, vybíráme nyní z nových variant svozu kovů takovou, která bude pro obec nejvýhodnější. Prozatím byl vyvezen jeden zvon ze sběrného hnízda u trati a jeden kontejner ze sběrného místa vlastními silami obce.

Také jsme podali žádost na Pardubický kraj o dotaci z Programu rozvoje venkova na zpevnění ploch a oplocení sběrných hnízd. K realizaci by se mohlo přikročit někdy v polovině tohoto roku. Na každém sběrném hnízdě by nově byl zvon na plast s větším otvorem 45×45 cm, který by měl umožnit lepší ukládání plastů, i když to podle nás již částečně zajišťují stávající novější zvony na plasty.

Informace o odpadech na našem webu

O třídění odpadu průběžně zjišťujeme nové informace a zvažujeme možnosti, jak dosáhnout lepších výsledků v množství vytríděného odpadu. V obci máme spoustu příležitostí ke správnému třídění, ale stále je co zlepšovat. Hodně o našich rezervách ve třídění vypovídají platby od EKO-KOMu za vytríděné recyklovatelné složky odpadu. Zatímco dobře fungující obec má v průměru 200 Kč na osobu, u nás se tato částka pohybuje pouze kolem 80 Kč na osobu, proto si obrázek udělejte sami. Rádi bychom vás informovali, že na

obecních stránkách www.obcorel.cz byl zřízen odkaz Odpadové hospodářství, kde se dozvíte všechny potřebné informace.

Likvidace odpadů a poplatky

Už nám zbývá jen zdánlivě nudná, nikoli ale nedůležitá část jarního zpravodaje, a to informace o výši poplatku za svoz směsného komunálního odpadu. Pro letošní rok jsme ponechali výši poplatku za svoz směsného komunálního odpadu stejnou jako v roce minulém. Proto se poplatek nadále řídí dle OZV č. 1/2019, která je vyvěšena na internetových stránkách obce Orel. Přesto vám zde přinášíme základní informace.

Podle zákona je poplatníkem každá osoba, která je hlášena k trvalému pobytu v naší obci. Rovněž i fyzická osoba, která má ve vlastnictví stavbu nebo rodinný dům, a cizinec pobývající na území obce musí zaplatit poplatek stanovený obecně závaznou vyhláškou č. 1/2019.

Zastupitelstvo obce podle vyhodnocení nákladů stanovilo i pro letošní rok výši poplatku 550 Kč na osobu a rok. Za rodinný dům, kde není nikdo hlášen k trvalému pobytu, je stanoven poplatek ve výši 550 Kč.

Osvobození od poplatku, případně úlevy, je možné poskytnout jen v souladu s článkem 6 vyhlášky č. 1/2019. Úlevu od poplatku mají:

- a) Studenti do 26 let, kteří jsou v průběhu studia ubytováni mimo obec, zaplatí 470 Kč.
- c) Poplatníci starší 75 let zaplatí poplatek 470 Kč.
- d) Děti do 2 let věku a osoby celoročně zdržující mimo obec jsou od poplatku osvobozeny.

V roce 2020 odvázejí AVE komunální odpad každý sudý týden vždy v pondělí. Poplatky za svoz komunálního odpadu mohou občané platit na Obecním úřadě v Orli osobně (i mimo úřední dny) od 15. 3. 2020 do 30. 4. 2020, případně složenkou na účet OÚ u Komerční banky, a. s., Chrudim č. účtu: 6021531/0100, variabilní symbol 1340, jako specifický symbol uveďte číslo popisné.

Zároveň budou při této příležitosti vybírány poplatky ze psů na rok 2020, které činí 60 Kč za

prvního psa a 90 Kč za druhého a každého dalšího psa. Poplatek za údržbu hřbitova činí 80 Kč za jedno hrobové místo a za každé další hrobové místo 40 Kč. Od poplatku je osvobozen držitel psa, pokud je osoba nevidomá, držitel průkazu ZTP nebo ZTP/P, osoba provádějící výcvik psů, provozující útulek nebo osoba, které stanovuje povinnost držení a používání psa zvláštní právní předpis. Nebude-li poplatek zaplacen včas nebo ve správné výši, vyměří obec poplatek platebním výměrem a může zvýšit včas nezaplacený poplatek až trojnásobně. Děkujeme za včasné zaplacení těchto poplatků.

Poděkování

Děkujeme všem občanům, kteří se jakýmkoliv způsobem zapojili do chodu obce. Dále děkujeme všem místním spolkům, jež se podílejí na kulturní a další činnosti v obci či ji přímo zajišťují, zejména Orelskému bubínku, Tělovýchovné jednotě Orel a hasičům. Velice si jejich práce vážíme, neboť tuto činnost dělají ve svém volném čase a bez nároku na odměnu.

Věříme, že někdy sil ubývá, ale prosíme, vydržte, obec vás všechny potřebuje.

František Horník, starosta
Miroslav Flidr, místostarosta

Zasílání informací z místního rozhlasu

Obecní úřad nabízí občanům zasílání zpráv hlášených v místním rozhlasu e-mailovou poštou. Zájemci mohou adresy, na které chtějí zprávy zasílat, nahlásit na obecním úřadě nebo na adrese urad@obecorel.cz.

Projekty a akce školní družiny ZŠ a MŠ

Projektová výuka na základní škole

Na naší škole se věnujeme řadu let různým projektům, které zpestrňují vyučování. Děti si při nich rozšiřují své vědomosti nad rámec běžné výuky, učí se vyhledávat informace a spolupracovat v týmech. Opakovaně se věnujeme projektům v oblasti dopravní výchovy, zdraví a tradic. Každoročně zařa-

zujeme další nové projekty zaměřené na různé oblasti.

Vesmír

Největší z projektů byl v prvním pololetí tohoto školního roku o vesmíru. Toto téma je součástí výuky prvouky u menších dětí. Ovšem největší pozornost je mu věnována v přírodovědě pátého ročníku. Téma o vesmíru jsme s pátáky zahájili matematickou úlohou, kde jsme počítali, kolikrát jsou jednotlivé planety větší nebo menší než Země. Na základě zjištěných údajů jsme si vytvořili zmenšený obraz sluneční soustavy, který jsme postupně doplňovali zajímavostmi o planetách a vesmíru jako celku. V českém jazyce každý žák popsal ve slohu svoji vlastní planetu, kterou zároveň namaloval v hodinách výtvarné výchovy. Vzhledem k tomu, že součástí výuky hudební výchovy je seznámení s tvorbou předních českých hudebních skladatelů, ani zde téma vesmír nechybělo. S tím se seznámili i rodiče a další hosté, kteří zhlédli vánoční besídku čtvrtého a pátého ročníku. Ta proběhla v návaznosti na náš projekt a nesla název Putování vesmírem. Během divadelního představení prezentovaly oba ročníky své poznatky o vesmíru a zároveň předvedly hudební dramatizaci Novosvětské symfonie od Antonína Dvořáka, která doprovázela americké kosmonauty při jejich cestě na Měsíc.

Na představení se děti pečlivě připravovaly několik týdnů.

Kromě nácviku si vyrobily kulisy, jejichž cílem bylo navodit atmosféru vesmíru. Během pracovních činností vytvořily známá souhvězdí,

kteřá doplnily při výtvarné výchově vlastními vymyšlenými souhvězdími.

Tento dlouhodobý projekt jsme v lednu zakončili návštěvou Hvězdárny a planetária v Hradci Králové. Této exkurze se zúčastnila celá škola. Tématu vesmír se věnovali i žáci mladších ročníků ve výtvarné výchově a prvouce. Družinové děti si pohrály s modelem sluneční soustavy a provedly průzkum planet v mobilní aplikaci. Při výtvarné činnosti si každý vytvořil svého mimozemšťana. Společnou prací byl návrh raketoplánu.

Ptactvo v zimním období

Druhý zcela netradiční projekt s názvem Zvýšení kvality výuky na ZŠ a MŠ Orel byl tematicky zaměřen na ptactvo v zimním období. Hlavním cílem projektu, na kterém spolupracoval učitel odborného výcviku tesař/truhlář na SŠPP Hradec Králové, byla výroba krmítek pro ptáčky. Odborník z praxe připravil pro žáky dřevěné díly a proškolil pedagogy. Součástí projektu bylo pozorování ptáků u ZŠ a v přírodě, ukázky z filmu Soví strážci a prezentace ptáků na počítači spojená s kvízem.

Noemova archa

Ve druhém pololetí nás čeká týdenní celoškolský projekt Noemova archa aneb zachraňujeme ohrožené druhy živočichů. Závěr roku ukončíme již tradiční prezentací žáků pátých ročníků. Letošním úkolem bude zpracovávat různé typy krajin podobných pásů. Při své práci se zaměří především na faunu a flóru dané oblasti. Žáci si během hodin přírodovědy budou vyhledávat potřebné informace ke

svému tématu a při hodinách informatiky z nich vytvoří prezentaci. Jejich závěrečné vystoupení před ostatními žáky školy a pedagogy je pro ně zároveň přípravou na druhý stupeň, kde jsou prezentace běžnou součástí výuky.

Božena Dibelková, učitelka ZŠ

Sbor dobrovolných hasičů

Vážení spoluobčané,
dovolte mi, abych Vás seznámil s činností SDH Orel v roce 2019.

Svoji činnost jsme v loňském roce začali přípravou na okrskovou soutěž, která se konala na místním hřišti 18. 5. 2019. Vlastní soutěži předcházelo několik nácviků požárního útoku. Následovala příprava v den konání soutěže, konkrétně příprava závodní tratě, ale také neméně důležitá příprava občerstvení. Myslím, že se celá akce povedla.

Kromě vlastní práce v hasičském sboru jsme v lednu uspořádali tradiční hasičský ples, který se velmi vydařil. Podíleli jsme se také na pořádání pálení čarodějnic, které se tradičně koná na místním hřišti.

Díky dotacím KÚ Pardubice a doplatku OÚ Orel jsme nakoupili šest zásahových obleků a šest párů zásahové obuvi. Koncem roku 2019 jsme se zúčastnili několika školení pořádaných HZS Chrudim.

Závěrem bych rád poděkoval všem členům za čas a práci věnované sboru a Vám všem popřál v roce 2020 hodně zdraví a úspěchů.

Martin Havránek, velitel SDH

Zprávy Orelského bubínku

Spolek Orelský bubínek v uplynulém půlroce úspěšně zajistil organizaci lampionového průvodu, vánočního zpívání, vybírání v Tříkrálové sbírce a dětského karnevalu. Jak vše probíhalo?

Lampionový průvod

Lampionový průvod k výročí republiky se 3. listopadu 2019 ubíral po své obvyklé trase ze Sušky na místní hřiště, kde byla připravena efektní světelná a ohňová show člena skupiny Firelowers. Sportovci pro všechny připravili čaj. Počet účastníků letošního lampionového průvodu byl nepochybně rekordní za několik posledních let.

Vánoční zpívání a rozsvícení vánočního stromu

Tradiční zpívání, k němuž se scházíme na začátku adventu, se tentokrát konalo v prvním prosincovém dni na novém místě. Přesunuli jsme se totiž na zahradu hostince U Bílého lva. A byla to změna příjemná. Díky vstřícnosti a pohostinnosti rodiny Brabcových jsme se těšili z ideálního zázemí pro celou akci, během které jsme si zazpívali koledy,

ochutnali perníčky a zahřáli se horkým čajem a nealkoholickým punčem. Zvláště nejmenší účastníci ocenili přítomnost zvířátek v ohradce. Někteří příchozí přinesli ozdobu na stromek, který se následujícího dne přesunul na obecní úřad. Rozloučili jsme se vánočním přáním starosty obce Františka Horníka.

Tříkrálová sbírka

Ve dnech 11. a 12. ledna malí koledníci v Orli pomohli s vybíráním příspěvků pro Tříkrálovou sbírku, kterou pořádá Charita ČR. Setkávali se s vlídným přijetím. Naši občané byli zase o něco štedřejší, a tak se podařilo vybrat o 866 Kč více než loni, tedy celých 14 364 Kč. Sběrka pomůže lidem v sociální nouzi a nemocným či postiženým, a to převážně v regionu, kde se peníze vybraly.

Dětský karneval

Vydařený dětský karneval proběhl za hojné účasti dětí i jejich rodičů 29. února v hostinci U Špejlíka.

Co chystáme?

V příštích měsících se náš spolek bude podílet na přípravě pálení čarodějnic, dětského dne i rozloučení

s prázdninami. Všechny akce včas připomeneme ve vývěskách, na webových stránkách obecního úřadu www.obecorel.cz a Orelského bubínku www.orelskybubinek.cz.

Děkujeme za finanční podporu akcí obci Orel, firmě Alukov a Jednotě – spotřebnímu družstvu Hlinsko, členskému výboru Orel. Za pomoc a spolupráci patří náš dík TJ Orel, hasičům, hostinci U Špejlíka a hostinci U Bílého lva.

Zdena Žáčková, členka spolku

Pár slov nejen o fotbale

Vážení čtenáři, psát o událostech posledního půlroku v našem oddíle je mnohem náročnější, než kdy bylo. A není to tím, že by nebylo psát o čem. Bohužel! Nemáme totiž za sebou právě šťastné období. Napadá mě v této souvislosti spousta rčení, počínaje smůlou lepící se na paty a konče čertem káležícím na jednu hromadu. Koho z nás by na začátku léta, při oslavách výročí klubu, napadlo, jaká úskalí nám život nachystá.

Složité období

Prvním mráčkem, který se na obloze objevil ještě před začátkem sezóny, byla nečekaná změna hlavního trenéra mužstva mužů a odchod dvou hráčů základní sestavy. Další „jobovka“ přišla hned vzápětí. Třetí srpnové kolo soutěže mužů bylo bolestivou stopkou pro nejlepšího útočníka dorostu Dominika Flídra, pro kterého tím fotbal na podzim skončil. To byla velmi výrazná ztráta pro dorost, ale i pro muže, kterým, spolu s dalšími dorostenci, vypomáhal. (Není bez zajímavosti, že „Didi“ Flídr je historicky nejmladším orelským střelcem gólu v soutěžním utkání dospělých, a to v patnácti letech.)

Vzhledem k výše popsanému tak asi není překvapením, že se mužstvo mužů po podzimu nachází v tabulce jen těsně nad sestupovými příčkami. Bohužel dosavadní průběh zimní přípravy zatím nenažňuje žádnou změnu k lepšímu, nezbyvá tedy než doufat, že se nám pád do „pralesa“ vyhne.

Dorost nám svými výsledky také mnoho radosti nenadělal, a to hlavně kvůli žalostné koncovce. Zde je však důvod věřit v lepší zítřky, neboť

mladí borci přistupují k zimní přípravě velice svědomitě.

A tak nám po sportovní stránce asi nejvíce radosti přinesli žáci a příprava. Žactvo se pohybuje ve středu tabulky a příprava patří mezi nejlepší ve své soutěži.

Rány osudu

Bohužel sportovní výsledky nejsou to, co nám nadělalo největší vrásky na čele. Ještě před koncem roku se přihodilo velké neštěstí našemu předsedovi Pavlu Dostálovi. I když s odstupem času bychom asi mohli říci, že měl štěstí v neštěstí. To však nic nemění na obrovské bolesti, kterou zažil a zažívá on i jeho blízcí. A tak mu všichni přejeme, aby mohl co nejdříve zahlásit: „Už zase skáču přes kaluže!“

Největší ránu si pro nás však osud nechal do nového roku. Fanda Čermák – kamarád, sportovec, trenér, věčný optimista, obětavý, bezva člověk – zemřel náhle... tam, kde to měl rád... v Orli na hřišti... kousek od domácí střídačky... při sportu... s teniskami na nohou... smutně symbolické...

Fando, děkujeme a nikdy nezapomeneme!
Sportu zdar a fotbalu zvlášť!

Martin Jeníček, hospodář TJ

Z historie – Tři stoletá výročí

Založení Sokola

Těžko by se našel někdo, kdo by neznal vlasteneckou a tělovýchovnou organizaci Sokol. Její počátky se datují do roku 1862, kdy vznikla Tělocvičná jednota pražská, pozdější Sokol pražský. Známa je také myšlenka hromadných cvičení, tzv. sokolských sletů, jejichž iniciátorem byl jeden ze zakladatelů Sokola, národní buditel Miroslav Tyrš.

I když to trvalo skoro šedesát let, také v Orli

byla Tělocvičná jednota Sokol založena. Došlo k tomu právě před sto lety, 7. března 1920, z podnětu starosty obce Josefa Nepivody z č. 48. Toto datum nebylo zvoleno náhodně – šlo o sedmdesáté narozeniny T. G. Masaryka, a tedy o jeden z mnoha tehdy obvyklých projevů úcty k prvnímu prezidentovi republiky.

Dva měsíce po ustavení jednoty proběhla první cvičební hodina orelských sokolů. Ve cvičení se poté pokračovalo dvakrát týdně. Aby organizace získala prostředky na zakoupení tělocvičného náradí, pořádala akademie, besídky, koncerty, plesy, merendy a další společenské akce. Stala se tak významným kulturním činitelem v obci. Měla dokonce vlastní knihovnu.

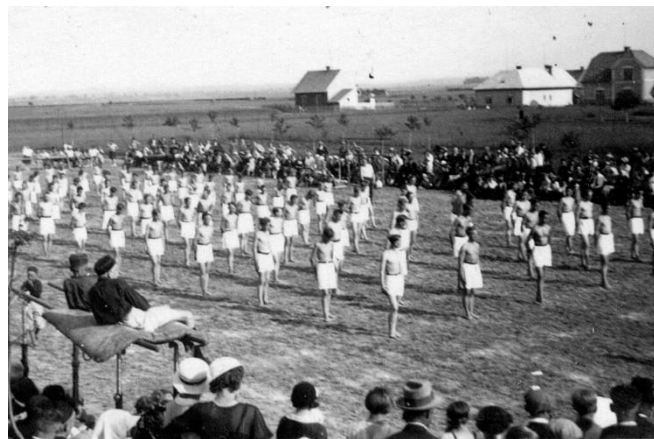
Tělocvičná jednota se při své činnosti potýkala s potížemi při zajišťování prostor ke cvičení. Uvažovalo se sice o výstavbě sokolovny, dokonce byly již zpracovány plány, nakonec se však cvičilo v sále hostince č. 19 U Bílého lva. Venkovní hřiště pro cvičení sokolové získali, když zakoupili pozemek ve středu obce při levé straně silnice na Kunčích. Zvažovalo se, jak s ním naložit, plánovaly se například i kabiny pro hřiště. Zároveň se pozemek mimo dobu velkých cvičení pronajímal k obdělávání. V padesátých letech dvacátého století byl však rozprodán na stavební parcely. Současné hřiště bylo vybudováno až v roce 1963.

Činnost Sokola byla zastavena za okupace nacisty v roce 1941, kdy byla organizace rozpuštěna a její majetek zabaven. Jednota se zvolna obnovovala po osvobození, aby byla po roce 1948 komunistickou mocí postupně reorganizována a začleněna do Československého svazu tělesné výchovy. V Orli se i během těchto změn cvičilo a sportovalo dál. Zásadním mezníkem byl přitom rok 1969, kdy byl v naší obci založen oddíl kopané Tělovýchovné jednoty Sokol Orel, který funguje dodnes, byť již bez „Sokola“ ve svém názvu.

Odhalení pomníku padlým

Z první světové války se ke svým rodinám nevrátilo šestnáct orelských mužů. Aby obec řádně uctila jejich památku, zasadili se Antonín Suchý

z č. 21 a Josef Dušánek o pořízení pomníku. V prvé řadě přišli na to, jak opatřit potřebné peníze – divadlem. V září roku 1919 do místního hostince svolali schůzi, jejímž výsledkem bylo založení Divadelního a zábavního kroužku československé mládeže v Orli. Tento spolek během zimy uspořádal několik představení, jež byla stále hojněji navštěvená. Slušný výtěžek ze vstupného sice ještě nestačil na zaplacení celého pomníku, ale umožnil již v lednu 1920 objednání jeho výroby z leštěné žuly u hli-

Fotografie: Cvičenci na Okrskovém veřejném cvičení 8. okrsku Sokolské župy východočeské Pippichovy, 9. 6. 1935 v Orli

necké firmy Baloun a Vápeník. Další prostředky byly získány v obci sbírkami. Konečná cena díla činila 4 230.30 korun.

Přípravy pokračovaly. Obecní rada vybrala pro pomník místo v centru obce před školou. V červnu 1920 byli členové spolku lámat kámen potřebný pro základy pomníku. Kámen daroval správce velkostatku v Zaječicích V. Stoupa. Dopravu zajistili místní občané F. Hudec z č. 28 a F. Zítka z č. 43, zednické práce provedli zdarma J. Vaško, J. Pluhař, E. Souček, J. Florián a F. Klesal. Hotový pomník potom přivezli z nádraží J. Brych, F. Hudec a J. Nepivoda.

Slavnostní odhalení pomníku se konalo 4. července 1920 za velké účasti občanů z Orle i okolí. Místní učitel Karel Mazuch pronesl projev. Na konci slavnosti zazněla hymna a průvod se odebral do Bažantnice, kde následoval koncert a vystoupení mládeže. Z příjmu ze slavnosti se podařilo nejen doplatit účet zhotovitelské firmě, ale kromě toho

bylo tisíc korun rozděleno vdovám a sirotkům, dalších tisíc korun bylo určeno na úpravu pomníku a jeho okolí a pět set korun zůstalo spolku, který se o pomník dál staral.

Spolek, v září 1920 přejmenovaný na Podpůrný a vzdělávací spolek Karel Havlíček Borovský v Orli, pokračoval v činnosti až do nacistické okupace v roce 1939. Pořádal slavnosti, plesy, finančně podporoval chudé děti, vdovy, sirotky a další potřebné. V polovině třicátých let sdružoval okolo stovky členů.

Mládež podpůrného a vzdělávacího spolku ve Vorkli, 4. 7. 1920.

Organizátoři budování pomníku si přáli, aby pomník sloužil jako připomínka dalším generacím. I po stu letech díky jejich péči můžeme na pomníku číst jména padlých a zemřelých v první světové válce, jejich data narození a číslo pluku, kde sloužili. Najdeme tam také po druhé světové válce přidaná jména dvou orelských mužů, kteří zahynuli v nacistickém vězení.

V době budování pomníku vypadalo místo před školou jinak než dnes. Prostor byl volnější, bez dětského hřiště a nesrovnatelně klidnější. Nyní se pomník přesune z křižovatky na nové místo, které bude díky možnosti okrasné výsadby pro připomínku obětí obou světových válek nepochybně

vhodnější.

Elektrina v obci

Před sto lety nebylo připojení obcí k elektrické síti žádnou samozřejmostí. Elektrifikace sice probíhala od konce devatenáctého století, některé obce se však dočkaly připojení až v padesátých letech století dvacátého. Nešlo při tom jen o svícení, ale zejména o pohon strojů v hospodářství. V Orli se o elektrifikaci uvažovalo již před první světovou válkou, ale nakonec se konkrétní kroky začaly podnikat až od srpna 1919. Tehdy svolal starosta Orle

Josef Nepivoda z č. 48 schůzi, kde se po živé debatě začali hlásit zájemci o zavedení elektřiny. Při dalších jednáních se dohodli na založení Hospodářského a strojního družstva pro rozvod a upotřebení elektrické síly v hospodářství a živnostech, zapsaného společenstva s ručením omezeným v Orli. Ustavující schůze se konala 20. září 1919. O dva dny později vstoupila do družstva také obec.

Orelské družstvo se stalo členem svazu obcí s Vlčnovem a Slatiňany.

Obce se složily na zakoupení kabelu (Slatiňany čtyřiceti procenty, Vlčnov a Orel třiceti procenty), kterým se připojily k primární síti z Pardubic do Koleča. Kvůli zavedení obrovské přírážky na měď v průběhu příprav kabel podražil z původních 34 000 na 102 000 korun za kilometr. Aby náklady dál nestoupaly, položení kabelu zajistili členové svazu obcí svépomocí.

Na jaře 1920 byl v Orli vedle obecní váhy postaven transformátor. Na sto potřebných devítimetrových sloupů pokácel lesní úřad stromy na Libáni a členové družstva je sami bezplatně přivezli. Pospíšili si, aby si mohli spokojeně rozsvítit den před posvícením, v sobotu 11. září 1920.

Zdena Žáčková, kronikářka

Orelský zpravodaj vychází 2× až 4× ročně. Vydává obec Orel, Orel 38, 538 21 Slatiňany, IČ: 00270636, evidenční číslo MK ČR E 22170. Šéfredaktor Ondřej Ludvík, jazyková korektura Zdena Žáčková